

VOJENSKÁ CVIČIŠTĚ V PROMĚNÁCH ČASU: ZEFEKTIVNĚNÍ PÉČE O BÝVALÉ VOJENSKÉ PROSTORY NA ZÁKLADĚ EVALUACE DLOUHODOBÉHO SLEDOVÁNÍ VÝVOJE BIODIVERZITY A VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ

Tomáš Kadlec¹, Pavel Marhoul², Lenka Dvořáková^{2,3}, Jiří Koptík², Petra Pospíšilová², Marta Kotecká Misíková², Oldřich Čížek¹, Jiří Reif^{3,4}

- 1) Katedra ekologie, Fakulta životního prostředí, Česká zemědělská univerzita v Praze, Praha
- 2) Beleco, z.s., Praha
- 3) Ústav pro životní prostředí, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha
- 4) Katedra zoologie, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc

Abstrakt

Opuštěné vojenské prostory jsou obecně typické druhově bohatou jemnozrnnou mozaikou biotopů s výrazným zastoupením raně sukcesních stádií. Díky tomu patří mezi území s výrazně vysokým ochranným potenciálem. O tom svědčí zařazení několika desítek opuštěných cvičišť a střelnic do soustavy Natura 2000 a mezi ZCHÚ. Pro zachování jejich potenciálu je na řadě z nich zavedena určitá forma managementu, která ovšem většinou není schopna udržet vysokou diverzitu těchto stanovišť. Buď řeší spíše konkrétní úzce vymezené skupiny organismů nebo je postavena na starších poznatcích. Vystává tedy potřeba aktuálního metodického přístupu k péči o tato území, odrážející jejich aktuální stav. Řešený projekt se proto snaží tyto nedostatky odstranit několika dílčími výstupy. Byl realizován recentní biologický průzkum zhruba čtyřiceti území, na nichž byla zkoumána diverzita rostlin, denních motýlů, rovnokřídlých a ptáků. Rozdíly v jejich diverzitě jsou vysvětlovány zejména dosavadní formou péče o stanoviště. V rámci studia významu periodických vodních útvarů pro biodiverzitu byly provedeny inventarizační průzkumy vojenských prostorů z pohledu diverzity vybraných skupin vodních organismů. Taktéž byl na nově založených tůních zkoumán vliv různých managementových přístupů na jejich faunu. Pro vybrané vojenské prostory v České republice a střední Evropě se zavedeným managementem byl proveden detailní rozbor managementových opatření. V podobě socioekonomické analýzy bylo sledováno využití vojenských prostorů a byly definovány socioekonomické příležitosti a bariéry pro zavádění účinného managementu. V neposlední řadě byla vytvořena managementová doporučení pro nově evidované lokality bez zavedeného aktivního managementu. Tímto komplexním přístupem je možné vhodně zhodnotit současný stav bývalých vojenských prostorů a navrhnout účinná opatření pro udržení jejich biologického potenciálu.